

"סוד החשמל"

עצומת 34 א"ה בקרוה

ד"ר מתוך סדרת הספרים

גליון פרשת ויחי ה' אלפים תשע"א "תעוררו את האהבה עד שתחפץ", [מותר לצלם לזיכוי הרבים]

ראובן הפסיד הבכורה ליוסף

רע, הפגם שהיה בראובן לא פגם חס ושלום בשלמותו של ראובן, דראובן נשאר כאחד השבטים, והיה צדיק וכו', אלא שגורם לו פגם בהעלם, וכשם שהפגם בראובן בא בשוגג כתוצאה מבלבול משכב יעקב על ידי לבן, כך הפגם בראובן פגם בבלבול משכב אביו, היה פגם בשוגג וללא פגנת חטא, וכן התוצאה של מעשה זה שהיא הפסד הבכורה, אינה תוצאה של מעשה זה בלבד, דהרי ראובן התפנון לשם שמים, אלא תוצאה של ההרהור של יעקב ברחל.

ועוד רואים שגם הפגם שנוצר בראובן, בא כתוצאה מבלבול משכב יעקב על ידי לבן, וגם התוצאה של פגם זה היתה, שראובן בלבד משכב יעקב, רואים שיש קשר בין שני הדברים.

מצינו בגמ' (ב"ב כג.) ששואלת מדוע הבכורה עברה דוקא ליוסף ולא לאחד השבטים האחרים, והגמ' מתרצת שיוסף זכה בזכות אמו שמסרה את הסמנים ללאה. נראה דהגמ' מרמזת את דברי הזהר שבזכות מסירת הסמנים רחל גרמה שמחשבת יעקב בביאה ראשונה תהיה דבוקה בה, והבכורה תדבק בבנה.

מצינו במדרש (במדב"ר יג, יז) **היה ראובן בעל תשובה ולובש שק ומתענה ומתפלל לפני הקב"ה שימחל לו על עון מעשה בלהה**. נראה דתשובתו של ראובן לא היתה על חטא חס ושלום, כפי שהבאנו מהגמ' שראובן לא חטא, אלא בזה שיצא מתחת ידו דבר זה אף על פי שהיה לשם שמים, הוא הבין שיש לו פגם בנשמה שגורם לו לפגם בשוגג דבר זה, לכן הוא עשה תשובה לתקן את הפגם שהיה לו מזמן לדתו.

ומרמז במדרש (ילקוט דברים תלג) **פיון ששמע יעקב את חטאו של ראובן נזדעזע ואמר אוי לי שמה ארע פסול בזרעי, עד שנתבשר מפי הקב"ה שעשה ראובן תשובה מתענה כל ימיו**. יעקב הזדעזע מזה שהוא פבניכול הגורם למעשה ראובן. דמחשבתו בזווגו עם לאה היתה ברחל ויצרה פגם בראובן עד שנתבשר שראובן עשה תשובה ותקן פגם זה שהוא פגם. וכן הכתוב (בראשית לה, כב) **"וישכב את בלהה פילגש אביו" ס"ת תשוב"ה**, דמעשה זה של בלבול המשכב היה חלק מתשובתו של ראובן. דבמעשה זה הקב"ה פבניכול עורר אותו שיידע שיש לו פגם שהוא צריך תשובה לתקנו.

וכן מצינו במדרש (ב"ר פד, יט) **"וישב ראובן אל הבור, אמר לו הקדוש ברוך הוא מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה, ואתה פתחת בתשובה תחלה, חייך שכן בנג עומד ופותח בתשובה תחלה, ואיזה זה הושע שנאמר "שובה ישראל עד ה' אלהיך"**. ומקשה ה'אגרא דכלה' הרי אדם הראשון, וקין, ועשו, עשו תשובה לפני ראובן. ומבאר לדברינו פיון שהם עשו תשובה על חטא זדון. וראובן עשה תשובה על חטא שגגה

מצינו בזהר (ויצא קנד:) **יעקב המשלם מכל, גלוי לפני הקדוש ברוך הוא שכל דרכיו באמת היו, והרהור של אמת הרהר תמיד בכל, באותו לילה שממש באשתי בלאה, ההרהור שלו ברחל היה, משמש בלאה וחושב ברחל, ומפני שהרהור עקר הוא, ועושה מעשה, הקב"ה שהיה יודע אותו הרהור במקום שנדבק באותה טפה ראשונה, נשמרו לו הבכורה, נתנה בכורתו ליוסף, שההרהור הולך ונדבק באותה טפה, שם נדבק ונמסרה אותו בכורה, ונטלה בכורה מראובן, ונמסרה במקום שההרהור נדבק בו, ברחל הרהר ונדבק הרצון, ברחל נדבקה הבכורה, והכל חוזר אחר הרהור ומחשבה. רואים שראובן הפסיד את הבכורה ליוסף משום שמחשבת יעקב בביאה ראשונה היתה ברחל, והכל הולך אחר המחשבה, וממילא יוסף בנה של רחל הוא הבכור ולא ראובן.**

ולכאורה קשה מדוע נצרך הזהר לטעם זה, הרי הטעם מפרש בתורה (בראשית מט, ד) **"פחו פמים אל תותר פי עליה משכבי אביך אז חללת יצועי עלה"**, ומפרשים שם התרגום ורש"י שראובן הפסיד את הבכורה ליוסף כי בלבד משכב אביו, ומדוע הזהר מפרש טעם אחר.

וכן מצינו בזהר (ויחי רמד:) שהטעם של מחשבת יעקב ברחל מרמז במלים **"פחו פמים"** וה'מתוק מדבש' מבאר שמחשבת יעקב ברחל גרמה שהטפה תצא מצנור המים ולא מצנור הזרע, וזה גרם את הפגם. ורואים שהזהר מפרש טעם אחר מהתורה, והוא לומד זאת מאותו פסוק בתחלתו, וצריך להבין מדוע הזהר מפרש טעם אחר ממה שמפרש בתורה.

נראה דטעם הזהר אינו טעם אחר אלא אותו טעם המפרש בתורה, דלכאורה קשה איך קרה לראובן שיצא מתחת ידו בשוגג פגם כזה של בלבול משכב אביו, הרי ראובן היה צדיק, וכן מצינו בגמ' (שבת נה:) **כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה**, וראובן התפנון לשם שמים, כמובא בגמ' (שם), ואם פן מדוע מגיע לו שיצא מתחת ידו בשוגג מעשה חמור כזה. ועוד קשה, פיון שהיה שוגג, מדוע מגיע לו ענש גדול כזה של הפסד הבכורה. אלא שראובן הפסיד את הבכורה כתוצאה מזה שהבכורה נדבקה ברחל כשיעקב הרהר ברחל, והשתלשלות הדברים מהרהור זה היתה, שנוצר פגם בראובן שגורם לו לפגם אותו סוג של פגם, שגורם לו להפסיד את הבכורה. דראובן היה לו פגם מלכה, פיון שיעקב הרהר ברחל ונדבקה הבכורה ברחל, ממילא ראובן שיצא מביאה זו היה בו חסרון, וכיון שחסרון זה בא כתוצאה ממעשה לבן, שבלבול משכב יעקב, ונתן את לאה במקום רחל, ויעקב לא עשה שום דבר

שנגרם לו כתוצאה מפגם שהיה לו בהעלם, והכל שלא באשמתו, זה היה החדוש של ראובן לעשות תשובה על שגגה גמורה, ולחפש עמק עמק לתקן את כל הפגמים הקיימים. ולכן תשובת ראובן נרמזת כשראה שיוסף אינו בבור, דבזמן זה הוא ראה את התוצאה של בלבול משכב יעקב על ידי לבן, שבגלל הבלבול קנאו האחים ביוסף ונגרמו לו צרה זאת. דאם יוסף היה הבכור האמיתי היו מקבלים אותו כמלך. אז גם ראובן התעורר לתקן את הפגם שנוצר בו כתוצאה מאותו בלבול משכב של לבן בלבול.

נראה דזה שבזמן שיעקב יצר את ראובן המחשבה היתה ביוסף, יעקב קשר את נשמותיהם של ראובן ויוסף בקשר מיוחד שהתבטא אחר כך בימי חייהם, כמובא במדרש (ב"ר פד טו) **"וישמע ראובן ויצלהו מידם רבן אמרי, אמר ראובן הוא מונה אותי עם אחי ואיני מצילו, אני הייתי סבור שגדחתי מנח אותו מעשה [בלבול המשכב] והוא מונה אותי עם אחי שנאמר 'ואחד עשר פוכבים משתחווים לי' ואיני מצילו.** רואים שיוסף גלה בחלומו שראובן לא נדחה מהיותו כאחד השבטים, וראובן גמל לו בזה שהציל את חייו כשאחיו רצו להרגו, וכן כל אותם שנים שיוסף סבל יסורים בהיותו מרחק מאביו, סבל גם ראובן יסורים מזה שלא ידע היכן יוסף דהאחים לא גלו לו שמכרוהו, כמובא בזהר (וישב קפה:) **לא ידע ראובן מאותה מכירה של יוסף ולא נגלה לו עד אותו זמן שהתגלה יוסף לאחיו, וראובן היו לו יסורים מזה, מאחר והוא האשים את עצמו שהיה צריך למנע את זה ולא מנע, כמובא בכתוב (בראשית לו, כט) **"וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו: וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא"** ומבאר רש"י **"אנה אני בא" אנה אברח מצערו של אבא.****

וכן רואים כדברי הזהר מהכתוב (בראשית מב, כב) **"ויצן ראובן אתם לאמר הלוא אמרתי אליכם לאמר אל תחטאו בילד ולא שמעתם וגם דמו הנה נדרש".** רואים שראובן חשב על יוסף שנהרג **"וגם דמו הנה נדרש".** ואף על פי שהספורנו שם מבאר שראובן חשב שאם הוא עבד מסתמא כבר הרגו אותו. לפי הזהר הפסוק כפשוטו, שראובן חשב שיוסף מת ולכן הוא קרע את בגדיו, כמו שכתוב (בראשית לו ז) **"וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו".**

מצינו במדרש (ב"ר פד, יט) **"וישב ראובן אל הבור, והיכן היה, רבי אליעזר אומר בשקו ובתעניתו, כשנפנה הלך והציץ לאותו בור, הה"ד 'וישב ראובן אל הבור', אמר לו הקדוש ברוך הוא מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה ואתה פתחת בתשובה תחלה.** רואים שתשובתו של ראובן על מעשה בלהה נרמזת בפסוק המדבר על דאגתו ליוסף ולכן כתוב **"וישב" מלשון תשובה.** ומבאר לדברינו דדאגתו ליוסף, ותשובתו על מעשה בלהה, באים מאותו שרש שיעקב קשר ביניהם כשבא על לאה וחשב על רחל. וכן הכתוב (בראשית מט, ג) **"ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני" ר"ת אבר"ך שנאמר על יוסף, כמו שכתוב (שם מא, מג) **"ויקראו לפניו אבר"ך".****

וביתר עמק נראה להוסיף שכשם שבלבול המשכב הראשון העביר ליוסף את הבכורה, כך בלבול המשכב השני

שראובן עשה העביר ליוסף את נשמות אפרים ומנשה. כמובא ב'לקוטי תורה' להאריז"ל (ויחי קיב) **כבר ידעת מה שמובא בזהר כי אם האדם יש לו זכות וחושב בטוב בשעת הזיווג אזי הקב"ה מזמן לו נשמה טובה, לכן יש צלם אחד למעלה מראשו בשעת תשמיש דגמת הנולד, ואם האדם היה לו זכות היה רואה אותו, ומה שיורד שוב אינו עולה. והנה כשבלבול ראובן יצויעי אביו אז אותן הטפות נכנסו בבטן אסנת וילדה אפרים ומנשה, וזה שכתוב **"אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי" כי זה היה בבטן לאה לכן הם נקראים שלי.** ומוסיף בספר 'עמודיה שבעה' (ג, יט) שראובן ידע ברוח הקדש שהפגם שפגם בבלבול המשכב הוא בנשמות אפרים ומנשה, שירדו למטה ולא היה להם גוף להכניס ונשארו באויר העולם, וידע שתקונם יהיה דרך יוסף, לכן הוא מסר נפש להציל את יוסף מהבור שיתקן את חטאו. ולכן תשובתו של ראובן על מעשה בלהה נרמזת בפסוק המדבר על דאגתו ליוסף, ולכן כתוב **"וישב" מלשון תשובה.** ומבאר לדברינו שהכל היה השתלשלות אחת ארכה שהתחילה בבלבול המשכב הראשון, שקשר את נשמות ראובן ויוסף, ומזה השתלשול בלבול המשכב השני ששוב קשר את נשמות ראובן ויוסף, דרך נשמות אפרים ומנשה שעברו ליוסף, ולדתם תקנה את חטאו של ראובן. ולכן אמר ראובן (בראשית לו, ל) **"הילד איננו ואני אנה אני בא".** דנשמות אפרים ומנשה שהן בסוד ילד, **"איננו",** שאין להן תקון, **"ואני אנה אני בא".** ומוסיף הספר 'שבילי פינחס' שלכן כתוב (בראשית לה, כב) **"וישכב את בלהה פילגש אביו וישמע ישראל ויהיו בני יעקב שנים עשר".** שיעקב הבין שה' סובב את החטא כדי שלא יולדו מנשה ואפרים **"ויהיו בני יעקב שנים עשר".****

מצינו בזהר (ויחי רמג) שהפגם שהיה בראובן גרם לו להפסיד גם את המלכות, היינו שהמלכות והבכורה היו מיעדות לראובן, והוא הפסיד את הבכורה ליוסף, ואת המלכות ליהודה, נראה דלכן יהודה היה זה שהשלים את הצלת יוסף מהאחים כמו שכתוב (בראשית לו, כו) **"ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע פי נהרג את אחינו וכסינו את דמו: לכו ונמכרנו לישמעאלים וגו",** דכשם שיעקב קשר את ראובן ויוסף כשחשב על רחל בזמן זיווג עם לאה, כך הוא קשר בין ראובן ויהודה ויוסף באותו זמן, כי כח המלכות היה מיעד לבן הראשון ובגלל פגם המחשבה הוא נתן ליהודה, יוצא שהיה ערובב של ראובן ויהודה ויוסף בכח המחשבה של יעקב. וכן מצינו בזהר שם שיהודה מקבל את כח הימין של המלכות מראובן, דמלכות מצד עצמה היא בסוד גבורה, והיא מקבלת את כח הימין מראובן. וכן מצינו בגמ' (ב"ק צב.) **"וזאת ליהודה" כל אותן שנים שהיו ישראל במדבר, היו עצמותיו של יהודה מגלגלין בארון, עד שעמד משה ובקש עליו רחמים, אמר לפניו, רבש"ע, מי גרם לראובן שיודה יהודה, "וזאת ליהודה", מיד "שמע ה' קול יהודה", על איבריה לשפא, ולא הוו קא מעילין ליה למתיבתא דרקייעא וואל עמו תביאנו", לא הנה קא ידע למשקל ולמיטרך בשמעיתא "ידיו רב לו", לא הנה קא סלקא ליה שמעיתא אליבא דהלכתא "ועזר מצריו תהיה".** ומבאר רש"י מי גרם לראובן,

**מְדַרְשׁ אַגְדָּה הוּא בְּתַנְחוּמָא מְפִינן שְׁהוּדָה יְהוּדָה וְאָמַר
"צְדָקָה מִמֶּנִּי" עִמָּד רְאוּבֵן וְאָמַר אֲנִי בְּלַבְלְתִּי יְצוּעֵי אָבִי.**

מְצִינּוּ בְּזֵהָר (ויחי רמד:) שְׁהִסְבָּה שְׁרְאוּבֵן וְגַד לֹא זָכוּ בְּנַחְלָה
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, דְּלִשְׁנֵיהֶם הָיָה פָּגַם בְּלִדְתָם, רְאוּבֵן כְּדִלְעִיל,
וְכֵן גַּד כְּשִׁנּוּלֵד כְּתוּב (בראשית ל, יא) **"וְתֹאמַר לֹאֵה בְּגַד"** וְהִקְרִי
הוּא **"בָּא גָד"** וְזֶה שֶׁהִכְתִּיב חֶסֶר אֶל"ף, מְרָאָה עַל פָּגַם שֶׁהָיָה
בְּלִדְתּוֹ. וּב'סִפֵּר הַלְקוּטִים' לְהֶאֱרִיז"ל (מטות ע' רב) מְבָאָר שְׁיַעֲקֹב בָּא
עַל זִלְפָּה וְחָשַׁב שֶׁהִיא לֹאֵה. וְכֵן מוּבָא ב'שֵׁעַר הַהִקְדָּמוֹת' לְהֶאֱרִיז"ל
(ע' תיב) שְׁבִינְסוּד יֵשׁ ב' צְנוּרוֹת מִיָּם וְזָרַע, הִזְרַע מִסְמַל אֶת שְׁפַע
הַקְדָּשָׁה, וְהַמִּיָּם מִסְמָלִים אֶת הַשְּׁפַע שְׁיִוְרֵד לְחִיצוֹנִים. וּבְרְאוּבֵן וְגַד
הִזְרַע יֵצֵא מִצְנוֹר הִזְרַע וְעֵבֶר לְצְנוֹר הַמִּיָּם וְהַנְּקֻבוֹת קִבְּלוּ אֶת
הַטְּפָה מִצְנוֹר הַמִּיָּם.

נִרְאָה זֶה שֶׁרַחֵל עֲזָרָה כְּפִיכּוֹל לְלָבֵן לְרֵמוֹת אֶת יַעֲקֹב וְלַהֲכַנִּיס
אֶת לֹאֵה בְּמִקּוּמָה, עַל יְדֵי מְסִירַת הַסִּימָנִים לְלֹאֵה, וְעִשְׂתָּה
אֶת זֶה לְשֵׁם שְׁמִים כְּדִי שְׁאֲחוּתָה לֹא תִתְבַּיֵּשׁ, הָיָה בְּזֶה מְדָה כְּגַנֵּד
מְדָה לְיַעֲקֹב, דְּיַעֲקֹב רָמָה אֶת אָבִיו, וְלִקַּח בְּרִכּוֹתָיו שֶׁל עֵשׂוֹ, וְעִשָּׂה
אֶת זֶה לְשֵׁם שְׁמִים לְשֵׁם מִצְוֹת כְּבוֹד אִם, גְּמָלוֹ עִמּוֹ שֶׁרַחֵל רָמָתָה
אוֹתוֹ לְשֵׁם שְׁמִים, כְּשֶׁהֲכַנִּיסוֹ אֶת לֹאֵה בְּמִקּוּמָה, וְכִשְׁעוֹשִׂים לְשֵׁם
שְׁמִים לֹא מִפְּסִידִים, דְּבִאֲמַת הֵיטָה בְּזֶה טוֹבָה גְּדוּלָה לְיַעֲקֹב,
שְׁבִזְכוּת זֶה קִבֵּל לְבִסּוּף גַּם אֶת לֹאֵה וְגַם אֶת רַחֵל, וְהִבִּיא "ב
שְׁבִטִים לְעוֹלָם.

וְכֵן מוּבָא בְּפִרוּשׁ 'בְּעֵלֵי הַתּוֹסֵפוֹת' עַל הַתּוֹרָה (בראשית כט, כה)
**וַיֵּשׁ בְּמִדְרָשׁ: אָמַר יַעֲקֹב לְלֹאֵה, רְמָאִית בֵּית רְמָאִי!
בְּלִילָה קְרָאתִי לְךָ רַחֵל וְעֵנִית לִי, וְהִשְׁתָּא קְרִינָא לְךָ לֹאֵה
וְעֵנִית לִי? אָמְרָה לוֹ: מִנָּךְ יִלְפִית, אָבִיךָ קְרָא עֵשׂוֹ וְעֵנִית,
קְרָא לְךָ יַעֲקֹב וְעֵנִית, וְכֵן; וּמִתּוֹךְ דְּבָרִים הִלְלוּ הַתַּחֲלִיל
יַעֲקֹב לְשִׁנְאָה. רוֹאִים שְׁיַעֲקֹב טַעַן לְלֹאֵה מְדוּעַ רָמָתָה אוֹתוֹ
בְּלִילָה, שֶׁקְרָא לָהּ רַחֵל, וְהִיא עֲנָתָה לוֹ כְּאֵלוֹ הִיא רַחֵל. וְהִשְׁבִּיבָה לוֹ
לֹאֵה שֶׁהִיא לְמִדָּה זֹאת מִמֶּנּוּ, כְּשֵׁם שֶׁהוּא רָמָה אֶת אָבִיו, כְּשֶׁקְרָא
לוֹ עֵשׂוֹ, כֵּן הִיא רָמָתָה אוֹתוֹ כְּשֶׁקְרָא לָהּ רַחֵל. וְרוֹאִים שְׁשִׁנֵּי
הַעֲנִינִים קְשׁוּרִים, וְכַדְבָּאֲרָנוּ שֶׁהֵיטָה כְּאֵן מְדָה כְּגַנֵּד מְדָה. וְכֵן מוּבָא
ב'עֵץ חַיִּים' לְהֶאֱרִיז"ל (שַׁעַר לַח ח"ב ע' רד) שְׁבִאֲוֹתוֹ יוֹם שְׁיַעֲקֹב לִקַּח
אֶת הַבְּרִכּוֹת בְּמִרְמָה מְעֵשׂוֹ, אִזְ נִתְמַתְקָה לֹאֵה וַיֵּצֵאֵה מִחֻלְקוֹ שֶׁל
עֵשׂוֹ לְחֻלְקוֹ שֶׁל יַעֲקֹב.**

וְכֵן מוּבָא בְּמִדְרָשׁ 'סֵדֶר עוֹלָם' (פ"ב) שֶׁרַחֵל וְלֹאֵה הָיוּ תְּאוּמוֹת
כְּמוֹ יַעֲקֹב וְעֵשׂוֹ, וְלָכֵן יַעֲדוּ אֶת הַתְּאוּמָה הַגְּדוּלָה לֹאֵה לְתַאוּם
הַגְּדוּל עֵשׂוֹ, וְאֶת הַקְּטָנָה רַחֵל לְיַעֲקֹב, וּמוּבָא בְּפִרוּשׁ הַגְּרָ"א שֵׁם
שֶׁרַחֵל וְלֹאֵה נוֹלְדוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם שְׁיַעֲקֹב לִקַּח אֶת הַבְּרִכּוֹת מְעֵשׂוֹ.
וּמְבָאָר לְדְבָרֵינוּ דְּבִאוֹתוֹ יוֹם שְׁיַעֲקֹב רָמָה לְשֵׁם שְׁמִים וְעִשָּׂה עֲצָמוֹ

יֹתֵר גְּדוּל, נוֹלְדוּ רַחֵל וְלֹאֵה בְּאִפְּן שְׁאַחַר כֵּן יִרְמוּ אוֹתוֹ לְשֵׁם
שְׁמִים, בְּדָבָר זֶה שֶׁל סֵדֶר לְדָתוֹ, דְּבִאֲמַת פִּינּוֹ שְׁיַעֲקֹב קָנָה אֶת
הַבְּכֹרָה הוּא זָכָה בְּבִרְכָּה, כְּדַבָּאֲרָנוּ ב'מֵאֲמָרֵי הַבְּכֹרָה' שֶׁהַבְּרִכָּה
הֵיטָה תּוֹצְאָה שֶׁל הַבְּכֹרָה, וּמִמִּילָא גַּם לֹאֵה הַבְּכֹרָה מִיעֲדַת עֵבוּרוֹ,
אֵלָּא שְׁהִיּוֹת שֶׁהוּא לִקַּח אֶת הַבְּרִכָּה בְּרֵמָאוֹת נִתְנָה לוֹ לֹאֵה הַבְּכֹרָה
בְּרֵמָאוֹת. וְכֵן נִרְאָה דְּזֶה מְרָמֵז בְּכְתוּב (בראשית כט, כו) **"וַיֹּאמֶר לָבֵן
לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקּוּמָנוּ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה"**, פִּינּוֹ
שְׁאֵתָה יַעֲקֹב הַצְּעִיר מְעֵשׂוֹ, לִקַּחַת הַבְּרִכָּה מְעֵשׂוֹ הַבְּכֹר, לָכֵן גְּמָלוֹ
לְךָ מִשְׁמִים בְּדָבָר זֶה, שֶׁל צְעִירָה בְּכִירָה.

כְּתוּב (שם, לב) **"וַתַּהַר לֹאֵה וַתֵּלֵד בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ רְאוּבֵן
כִּי אָמְרָה כִּי רָאָה ה' בְּעֵנָי כִּי עָתָה יִאֲהַבֵּנִי אִישִׁי"**.

וּמְצִינּוּ בְּגִמְרָא (ברכות ז:) **'רְאוּבֵן, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: אָמְרָה
לֹאֵה, רְאוּ מָה בֵּין בְּנֵי לָבֵן חָמִי, וְכוּ'.** וְשִׁמְעֵתִי מִהֶרָה"ג ר'
שְׁמוּאֵל הַרְצַבְרֵג שְׁלִיט"א בְּשֵׁם הַגְּרָ"א שְׁמְבָאָר, מְדוּעַ הַגְּמִרָא
אוֹמְרַת טַעַם אַחַר לְשֵׁם רְאוּבֵן מִמָּה שְׁכְּתוּב בְּפִסּוּק, דְּבִכָּל
הַשְּׁבִטִים כְּתוּב בְּפִסּוּק הַטַּעַם לְקְרִיאַת הַשֵּׁם לְפָנֵי קְרִיאַת הַשֵּׁם,
כְּמוֹ אֶצֶל שְׁמַעוֹן, **"כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אָנֹכִי וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
שְׁמַעוֹן"**, מָה שְׁאִין כֵּן אֶצֶל רְאוּבֵן כְּתוּב קִדְּם **"וַתִּקְרָא שְׁמוֹ
רְאוּבֵן"**, וְאַחַר כֵּן הַטַּעַם **"כִּי אָמְרָה"** וְגו', וְלָכֵן הַגְּמִרָא אוֹמְרַת
שֶׁהֵיטָה כְּאֵן טַעַם אַחַר, **רְאוּ מָה בֵּין בְּנֵי לָבֵן חָמִי.** וְשִׁאֵל הַרַב
הַרְצַבְרֵג, שְׁעֲדִין קֶשֶׁה, מְדוּעַ הַפִּסּוּק לֹא מְבִיא אֶת טַעַם הַגְּמִרָא
אִם זֶה עֶקֶר הַטַּעַם, וּמְדוּעַ הַפִּסּוּק הַזֶּכִּיר טַעַם נוֹסֵף, וְנִרְאָה
לְבָאָר עַל פִּי דְבָרֵינוּ, שֶׁהַכֵּל טַעַם אֶחָד, פִּינּוֹ שְׁיַעֲקֹב שָׁנָא אֶת
לֹאֵה בְּגִלָּל שֶׁרָמָתָה אוֹתוֹ בְּלִילָה כְּשִׁאֲמָרָה שֶׁהִיא רַחֵל, וְהוּא
חָשַׁב שֶׁהִיא בְּאֲמַת מִיעֲדַת לְעֵשׂוֹ, וְעַכְשָׁיו הוּא יִרְאָה מָה בֵּין
רְאוּבֵן לְבִין עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּכְּנַע שֶׁהִיא אֵינָה מִיעֲדַת לְעֵשׂוֹ, מִמִּילָא
הוּא יֵאֱהָב גַּם אוֹתָהּ. וְכֵן מְצִינּוּ בְּמִדְרָשׁ (ב"ר ע"א ה) **פִּינּוֹ שֶׁרְאָה
אָבִינוּ יַעֲקֹב מְעֵשִׂים שְׂרִמָּה לֹאֵה בְּאַחוּתָה נִתַּן דְּעִתּוֹ
לְגִרְשָׁהּ, וְכִינּוֹ שֶׁפָּקְדָה הַקֶּב"ה בְּבָנִים אָמַר לְאִמּוֹן שֶׁל אֵלוֹ
אֲנִי מְגַרְשׁ.**

מְצִינּוּ בְּזֵהָר (ויחי רכב: עם מתוק מדבש) שְׁאֶצֶל רְאוּבֵן נֹאמַר קוֹדֵם
הַשֵּׁם וְאַחַר כֵּן הַטַּעַם, לְרַמֵּז שֶׁהָיָה בּוֹ פָּגַם, מִפְּנֵי שְׁיַעֲקֹב
בָּא עַל לֹאֵה וּמְחַשְׁבָּתוֹ הֵיטָה בְּרַחֵל, וְלָכֵן קְרָאוּ לוֹ **רְאוּבֵן** מִלְשׁוֹן
רְאוּ בֵּן סֵתֵם שְׁאִין לוֹ שֵׁם, נִרְאָה לְבָאָר עַל פִּי דְבָרֵינוּ דְּבִזָּה
שְׁיַעֲקֹב בָּא עַל לֹאֵה וּמְחַשְׁבָּתוֹ הֵיטָה בְּרַחֵל, הוּא נִתַּן בְּלֹאֵה אֶת
הַכֹּחַ שֶׁל רַחֵל, וְעֵזֶר לְלֹאֵה לְבִיא עַל תְּקוּנָהּ, וְלָכֵן הִיא רָמָזָה אֶת
הַעֲנִנּוֹת שֶׁל רְאוּבֵן לֹאֵה שֵׁם, יַחַד עִם הַעֲנִנּוֹת שֶׁל **"כִּי עָתָה יִאֲהַבֵּנִי
אִישִׁי"** לְרַמֵּז שְׁשִׁנֵּי הַדְּבָרִים קְשׁוּרִים יַחַד בְּתַקְוָנָה.

אודה מאד לכל מי שישלח לי הוספות על מאמר זה לזיכוי הרבים

המעוניינים להזמין את המהדורה החדשה של ספר 'סוד החשמל' [5 כרכים] במחיר 100 ₪. נא להשאיר הודעה בתא קולי 0573109982 או

בפקס 0737254480. או במייל fish@neto.net.il

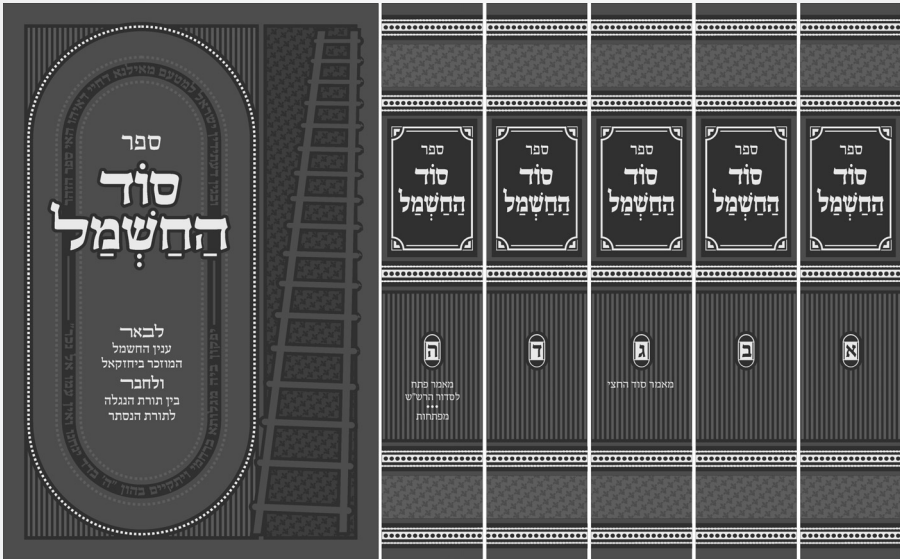
בשורה משמחת

**בימים הקרובים יחל המחזור השישי ללימוד סידור כוונות הרש"ש
משך הלימוד כ3 חודשים בשעות הערב בשכונת גבעת שאול בירושלים
מיועד למתחילים ולמתקדמים ניתן עדין להצטרף בטלפונים הנ"ל.**

בעזרת השם יתברך

בסייעתא דשמיא עומדת לצאת לאור
לקראת חודש שבט תשע"א
המהדורה החדשה של ספר
'סוד התשמל'

ה' חלקים

קרוב לארבעת אלפים עמודים ברוב פאר והדר.

הספר מנוקד וההדפסה מאירת עינים.

מאמר 'פתח לסדור הרש"ש' מורחב עם ציורים וביאורים חדשים.

מאמר 'סוד החצי' מועשר בהרבה הוספות חדשות.

מאמרים חדשים שטרם ראו אור.

מפתחות מיוחדים לאלפי ראשי תיבות וסופי תיבות בתנ"ך לפי סדר הפרשיות.

לפרטים על נקודת המכירה הקרובה אליכם, ולהזמנות מראש, חייגו 0573109982
הספר ימכר במחיר עלות הדפסה בלבד בסביבות 100 שקל לסט.
ניתן לשלם בצ'קים עד 3 חודשים